

Национална Академия за Театрално и Филмово Изкуство

„Кр. Сарафов“

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р П. Господинов

член на научно жури в конкурса за заемане на академичната длъжност
ДОЦЕНТ, обявен от НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ в ДВ бр. 85 от 29.10.2019 г.

От депозираните документи за участие в конкурса от кандидата **гл. ас. д-р Лора Мутишева** става ясно, че кандидатурата би могла да бъде разглеждана по същество.

Биографията на д-р Мутишева говори за професионалист (актриса и педагог) със солидно образование: бакалавър по „Актьорство за драматичен театър“, магистър по „Маркетинг“, доктор по „Театрознание и театрално изкуство“. Хабилитационният ѝ труд е на тема „Гласово-говорната характеристика в съвременния подход при изграждане на сценичния образ“. От 2009 г. е преподавател по Сцен. Реч, Техника на говора, Правоговор и Публична реч в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“. Доста богата е и нейната творческа биография: близо 40 роли в театъра, авторски композиции по текстове на Овидий, Омир, Г. Рупчев, В. Ерофеев и др., множество участия в български и международни фестивали.

Основния труд с който д-р Мутишева участва в настоящия конкурс е наскоро излязлата монография „Словесно действие в действие“ (Фабер, В. Търново, 2019). Тази компактна книжка (170 стр.) разглежда „проблемите на словесното действие основно в „техническата“ му част, ...проследявайки пътя на съживяване на драматургичния материал до превръщането му в спектакъл, фокусирайки се върху всички елементи, оказващи влияние на словесното действие на актьора.“ По думите на авторката, книгата е предназначена за студенти по актьорство, за начинаещи и непрофесионални актьори, но по мое мнение, този своеобразен наръчник по словесно действие, би трябвало да се превърне в настолна книга на всеки уважаващ себе си и своите зрители, професионален актьор, независимо от годините натрупан опит или още повече заради това. Известно е, че в българската театрална практика, грижата за поддържане на актьорския апарат е оставена в ръцете на самите актьори; няма педагози, който да обръщат специално

внимание на различните аспекти на актьорския инструментариум, след завършване на театралните училища. В трупите няма вокални педагози, няма хореографи, не съществуват и курсове или ателиета, в които професионалните актьори да опресняват средствата си, без да мислят за конкретен резултат. Съкратените срокове за изработка на спектаклите не дават възможност на режисьорите да бъдат особено взискателни и провокативни по отношение на актьорите. И като резултат от всичко това – все по-редки са случаите на ярки и категорични актьорски превъплъщения (приоритет на по-младите актьори) и не особено светъл пейзаж, свързан с т. нар. актьорско дълголетие – изтощени гласове, резигниращи тела, повторение на до болка познати средства.

На този печален фон, намирам усилията на д-р Мутишева за особено полезни. В сбит и увлекателен стил, тя засяга основни моменти по отношение на сценичното слово: репетиционен период, словото по време на спектакъл, глас и пространство, грижа за гласа и т. н. И всичко това, пречупено през личния професионален актьорски и педагогически опит, което предизвиква специфичното доверие в написаното. На пръв поглед изглежда, че авторката не си поставя за цел да прави епохални открития или да създава, не дай боже, собствена методология, а се задоволява скромно да изведе и подреди отдавна открити истини. И именно в това е особената прелест на написаното. Като че ли Лора Мутишева стои зад завесата или отстрани до сцената и с любов и самоирония напътства младия актьор: съветва го задължително да загрява преди репетиция и спектакъл, да учи коректно текста, да слуша и чува партньорите си, да поддържа професионална хигиена и т. н. Все неща, които той е чувал не веднъж в Академията и които охотно забравя, включвайки се в професионалния театър. Точно заради базовите истини, които подценяваме, мислейки, че са станали неизменна част от дейността ни на актьори, намирам книгата на д-р Мутишева за особено ценна, не само за начинаещите, но преди всичко за актьорите с голям стаж и опит.

В заключение на становището си трябва да добавя и следното. Познавам д-р Мутишева от първите си преподавателски дни в НАТФИЗ. Започнахме педагогическата си дейност по едно и също време. Бяхме асистенти на доказани професори с дългогодишна практика. Десет години по-късно, аз съм на път да дипломирам първия си клас по „Актьорство за драматичен театър“, а гл. ас. д-р Мутишева е преподавателя по сценична реч и словесно действие в екипа, който ръководя. Не съм се колебал и секунда, когато избирах преподавателите, но които да доверя обучението и възпитанието на актьорите завършващи при мен. Винаги са ми правили впечатление, нейната

работоспособност, безкомпромисност, добър вкус и висока мярка. Качества, които в пълна степен се доказаха и в съвместната ни работа през последните четири години. Мисля, че театралната педагогика има нужда от преподаватели като д-р Л. Мутишева и се надявам научното жури да подкрепи нейната кандидатура за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ.

Убедено и по съвест гласувам с „ДА“.

09.03.2020

доц. д-р. П. Господинов

Гр. София